Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Landbouwkundig advies aanvraag tijdelijke vrijstelling art. 38 Wgb voor het middel Curatio ter beheersing van schurft in de biologische teelt van appel en peer

1. Onderbouwing van de noodsituatie op het gebied van gewasbescherming

Conclusie bijzondere omstandigheden:
De aanvraag voldoet aan de eis van bijzondere omstandigheden. De toelatinghouder levert inspanningen om te komen tot een oplossing. Er is perspectief voor de toelating van een middel op basis van kalkzwavel in de biologische teelt van appel en peer.

Conclusie alternatieven:
Een landbouwtechnisch doelmatige biologische teelt van appel en peer is met het beschikbare pakket aan maatregelen en middelen niet mogelijk.

Conclusie gevaar:
Een landbouwtechnisch doelmatige biologische teelt van appel en peer in Nederland wordt bedreigd door onvoldoende mogelijkheden tot beheersing van schurft.

Eindconclusie noodsituatie op het gebied van gewasbescherming:
Vrijstelling conform art. 38 Wgb, van Curatio in de biologische teelt van appel en peer voldoet aan de landbouwkundige criteria. Schurft is een teeltbedreigend probleem voor de biologische teelt van appel en peer waarvoor momenteel het beschikbare pakket aan maatregelen en middelen niet afdoende is. De aanvraag voor de biologische teelt van appel en peer voldoet aan de eis van bijzondere omstandigheden. Er is perspectief voor de toelating van een middel op basis van kalkzwavel in de biologische teelt van appel en peer.

2. Naleefbaarheid en handhaafbaarheid van de toepassingsvoorwaarden

Het Ctgb heeft de beoogde toepassing beoordeeld. Ten aanzien van de aspecten humane toxiciteit, residuen, gedrag in het milieu en ecotoxiciteit komt het College tot de volgende constatering met betrekking tot de beoogde toepassing van het bovenstaande gewasbeschermingsmiddel:

- Humane toxiciteit: voldoet aan de eisen.
- Volksgezondheid: Voldoet aan de eisen.
- Gedrag in het milieu: Voldoet aan de eisen.
- Ecotoxiciteit: Voldoet aan de eisen met inachtneming van de volgende restrictiezinnen:

Om in het water levende organismen en niet tot de doelsoorten behorende insecten/geleedpotigen te beschermen is toepassing van dit middel uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik gemaakt wordt van een techniek uit tenminste de klasse DRT99 in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste 450 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste bomenrij of de laatste boom in de rij tot aan de insteek van de sloot of de perceelgrens).

In verband met IPM geldt de volgende waarschuwingszin:

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Naleefbaarheid

- Door de aanvrager wordt aangegeven dat 40-50% van de percelen voldoen aan de eis van 4,5 m teeltvrije zone. Daarnaast geeft de aanvrager aan dat 50-60% van de biologische telers beschikt over een spuittechniek die binnen de klasse DRT99 valt.
  Het percentage telers dat aan beide eisen kan voldoen is in het gunstigste geval ca. 50% (alle telers met een spuittechniek binnen de klasse DRT99 beschikken ook over percelen met 4,5 m teeltvrije zone), maar zal waarschijnlijk in de werkelijkheid een stuk lager liggen.
- In tegenstelling tot wat de aanvrager aangeeft is de inschatting van inspectie (expert judgement) dat de groep biologische telers bovengemiddeld beschikken over een spuitmachine in de klasse van DRT99.
- Telers die niet over de juiste spuittechniek beschikken, kunnen gebruik maken van een loonwerker die wel over de vereiste spuittechniek beschikt. Het is echter niet te verwachten dat telers die niet over percelen beschikken met een teeltvrije zone van 4,5 m (rondom het perceel), de buitenste bomenrij gaan kappen om wel aan de eis te voldoen. Van de telers die niet aan de eisen kunnen voldoen en te maken hebben met een grote aantasting van schurft, zal een deel mogelijk toch Curatio gaan toepassen. Het is moeilijk te voorspellen hoeveel telers dit betreft.
- In 2021 en 2023 zijn een beperkt aantal inspecties uitgevoerd gericht op de vrijstelling Curatio in appel en peer. Hierbij zijn in 2021 als in 2023 (voorlopige cijfers) een aantal overtredingen geconstateerd. Uit een onderzoek in 2021 gericht op de naleving van de toepassingsvoorwaarden van vrijstellingen in fruitgewassen, bleek de naleving overall ca. 60%.

Op basis van het bovenstaande schat de NVWA de verwachte naleving door de teler: **gemiddeld**.

Handhaafbaarheid

De volgende aspecten zijn in overweging genomen m.b.t. de handhaafbaarheid van de voorschriften:

- De vereiste teeltvrije zone van 4,5 m is goed vast te stellen.
- De aanwezigheid/beschikbaarheid van de vereiste spuittechniek (DRT99) bij een teler is vast te stellen. Het daadwerkelijke gebruik van deze techniek is echter alleen bij heterdaad vast te stellen.
- Telers die niet over de juiste techniek beschikken kunnen gebruik maken van een loonwerker; dit kan met documenten/facturen aangetoond worden.

De NVWA schat in dat de mogelijkheid voor het uitoefenen van toezicht (handhaafbaarheid): **matig**.

Eindconclusie n**aleefbaarheid en handhaafbaarheid van de toepassingsvoorwaarden:**
Conclusie op basis van de resultante van de verwachte naleving (naleefbaarheid) en de mogelijkheid om toezicht uit te oefenen (handhaafbaarheid): **matig**.

3. Eindconclusie landbouwkundig advies

Op basis van de beoordeling van de noodsituatie op het gebied van gewasbescherming en de beoordeling van de naleefbaarheid en handhaafbaarheid van de voorgeschreven risico reducerende maatregelen/restricties adviseert de NVWA een vrijstelling van het gewasbeschermingsmiddel Curatio (kalkzwavel) in de biologische teelt van appel en peer **wel** te verlenen.